

Alkoholizam i jetra

U svim državama svijeta proizvode se prirodna i vještačka alkoholna pića, ali samo ova druga ako nemaju prirodnih mogućnosti za gajenje grožđa, šljiva ili pšenice i hmelja kao i voća.

Ali se u svim državama svijeta vodi i borba protiv alkoholizma.

Proizvodnja alkoholnih pića, predstavlja dobar procenat državnih prihoda u zemlji i veliki dio izvoza, odnosno uvoza deviznih sredstava u zemlju.

Kako je poznato, alkoholizam je bolest u koju zapađa pojedinac ako prekomjerno i redovito troši alkoholna pića, pri čemu nastupa ovisnost, što dovoda alkoholno oštećenje psihičko-fizičkog zdravlja, kao i ekonomske i socijalne probleme.

U ovom članku ćemo se osvrnuti na štetno djelovanje alkohola na jetru, kao vrlo važnom organu, a koja je redovna posljedica kod kroničnog alkoholizma.

Da bismo shvatili značaj i ulogu jetre u živom organizmu, moramo upoznati mnogobrojne funkcije jetre koja je prava biokemijska tvornica, pri čemu jetra osigurava pravilno održavanje i rad organizma.

Jetra regulira metabolizam šećera, razgrađuje i izgrađuje (sintetizira) bjelančevine, regulira metabolizam masti, proizvodi neke vitamine i uskladištuje ih u jetrenim stanicama (vitamin A-grupe vitamina B, i naročito za izgradnju crvenih krvnih tjelešaca važnog vitamina B-12).

Nadalje jetra, slično nadbubrežima se uvrštava u najbogatija skladišta vitamina C.

Uz to u jetrenoj stanici se stvara žuč i izlučuje u žučne kanale, a ovdje se također stvaraju i mnogi fini enzimi i katalizatori od raznih bjelančevina, a naročito od albumina i globulina, koji su i sami produkti jetrene stanice.

To su one materije koje potiču razne biokemijske oksidativne i reduktivne procese bez čega se ne bi mogao ni zamisliti metabolizam (razmjena) materije u jetri i drugim organima i tkivima.

Jetra napokon stvara antitijela za zaštitu organizma od raznih infektivnih bolesti (iz globulinske frakcije bjelančevina).

Sve to zavisi od jetrene stanice i od stanica jednog sistema smještenog u njoj (retikulo-endotelij sistem).

Pored toga jetra ima još jednu laicima manje poznatu funkciju, a to je, da svaki otrov koji se unese u naš organizam ili se stvara u njemu, kao produkt metabolizma ona razgrađuje u bezopasne komponente i pomoću nje (pufer sistema) čini ih neštetnim.

Ta njena važnost i delikatna funkcija naziva se **detoksikacija**.

Jetra odnosno jetrene stanice, preuzimaju obavezu da nas zaštite i od toksičnog djelovanja alkohola i sačuva neke organe i fine žlijezde i tkiva, koje bi alkohol mogao oštetiti. Međutim, razgrađujući alkohol i dovodeći ga do korisnog sagorijevanja i sama jetra može da bude oštećena, pod konstantnim dugotrajnim djelovanjem razlaganja alkohola.

Jetrena stanica, koja je sama za sebe izvanredno sposobna i samostalna organska jedinica, osim kreativne snage služi istovremeno i za skladištenje izvjesnih materija, naročito šećera u obliku glikogena i masti u vidu finih kapljica.

Pod djelovanjem alkohola, membrana (opna) jetrene stanice postaje propustljivija za masti nego za ostale materije, pa je prvi efekt alkohola lakše prodiranje masti i njeno nagomilavanje u jetri.

Nastaje tako zvana **masna infiltracija jetre** koja je može se reći **prva faza** oštećenja jetre od alkohola.

Vremenom alkohol izaziva i oštećenje želudčane sluznice i izazivlje u njemu kataralnu upalu. Taj katar želudca od alkohola je poznat u medicini pod imenom **Gastritis alcoholica**.

Zbog ovog gastritisa, žlijezde želudca ne mogu lučiti dovoljno solne kiseline i pepsina, koji su važni za probavu bjelančevina.

Ponekad je taj katar izražen da se kiselina i pepsin uopće ne luče. To stanje želudca nazivlje se **ahilija**.

Posljedice nedostatka ovih sokova za lučenje izazivlje nemoć želudca da probavlja bjelančevine, a nedostatak bjelančevina poremetit će i jetrenu stanicu.

Njena membrana sve više slabi, pa se masti sve više nagomilavaju. Organizam reagira na ovo, što oštećene jetrene stanice zamjenjuje reparatornim vezivnim tkivom. Ovo oštećenje jetre **u drugoj fazi** nazivlje se **fibroza jetre**.

Napokon, poslije duže upotrebe alkohola, nastaje i **treća faza** to jest skvrčavanje fibroznog tkiva, medicinski

izraženo **ciroza jetre**. U drugoj i trećoj fazi oštećenja jetre od djelovanja alkohola, događa se uzaludan pokušaj organizma da zamijeni uništene stanice jetre. Nažalost, njihova izgradnja je kaotična, žučni kanalići i gredice stanica su isprepleteni i nemaju funkcionalnu sposobnost.

Ista takva oštećenja jetre nastaju i bez alkohola, ako čovjek gladuje i ne unosi u organizam dovoljno bjelančevina.

Zato poslije drugog svjetskog rata u mnogim zemljama bilo je mnogo **ciroze jetre**.

Tako se tumači i visoki postotak ciroze jetre u AFRIKI i AZIJI. Ona i danas pored razvijenosti zemalja koje su u razvoju vlada.

Iz ovog možemo zaključiti, da oštećenje jetre može da bude ozbiljno kod onih ljudi koji neumjereno piju, pri čemu možemo navesti sigurno i dokazano mišljenje, a to je: Alkoholičar skraćuje svoj vijek za čitavih 10 godina jer slaba ishrana, veće količine alkoholnih pića i neuredan život dovode do ranog oštećenja jetre i odgovarajućih posljedica po organizam.